


INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

DLA
Budynku
Pałac Prymasowski
ul. Senatorska 13/15 w Warszawie
(do użytku wewnętrznego)

OPRACOWAŁ:
SPECJALISTA ds. O/PPOŻ.

Inż. Piotr Sitnicki

Sierpień 2013 r.

Spis treści.		
1. Postanowienia instrukcji.		3
1.1. Cel Instrukcji.		3
1.2. Przedmiot Instrukcji.		3
1.3. Zakres stosowania Instrukcji.		3
1.4. Odpowiedzialność.		4
1.5. Klauzula zatwierdzająca Instrukcję do stosowania.		4
1.6. Aktualizacja Instrukcji.		4
1.7. Karta aktualizacji Instrukcji.		5
1.8. Wzór oświadczenia pracownika o zapoznaniu się z postanowieniami instrukcji.		6
2. Terminologia.		6
3. Warunki ochrony przeciwpożarowej obiektu.		10
3.1. Informacje o obiekcie – ogólna charakterystyka.		11
3.2. Powierzchni, wysokość i liczba kondygnacji.		11
3.3. Odległość od obiektów sąsiadujących.		11
3.4. Parametry pożarowe występujących substancji palnych.		11
3.5. Przewidywana gęstość obciążenia ogniowego.		11
3.6. Kategoria zagrożenia ludzi, przewidywana liczba osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach.		12
3.7. Podział obiektu na strefy pożarowe.		12
3.8. Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych.		13
3.9. Warunki ewakuacji, oświetlenie awaryjne oraz przeszkodowe.		14
3.10. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych w obiekcie.		15
3.11. Dobór urządzeń przeciwpożarowych w obiekcie.		16
3.12. Wyposażenie obiektu w gaśnice.		17
3.13. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru.		17
3.14. Drogi pożarowe.		17
4. Charakterystyka zagrożenia pożarowego.		17
4.1. Potencjalne źródła powstania pożaru.		18
4.2. Przyczyny rozprzestrzeniania się pożarów.		18
4.3. Zasady i sposoby usuwania zagrożeń.		18
5. Podstawowe zasady prewencji pożarowej.		19
5.1. Obowiązki właścicieli, zarządców, użytkowników.		20
5.2. Obowiązki pracowników.		21
5.3. Zagadnienia związane z konserwacją instalacji i urządzeń.		22
5.4. Zasady eksploatacji instalacji odgromowej.		22
5.5. Zasady eksploatacji instalacji gazowych oraz przewodów wentylacyjnych.		23
5.5. Postępowanie w przypadku awarii, pożaru lub innych zakłóceń w rozdzielniach.		23
6. Sposób poddawania przeglądowi technicznemu i		24

czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic.	24
6.1. Sieć wodociągowa przeciwpożarowa (hydranty zewnętrzne).	24
6.2. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa (hydranty wewnętrzne).	24
6.3. Instalacja wykrywania i sygnalizacji pożaru.	25
6.4. Gaśnice.	26
6.5. Urządzenia oddymiające.	26
6.6. Dokumentowanie przeglądów i konserwacji	26
7. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia.	26
7.1. Alarmowanie o niebezpieczeństwie.	27
7.2. Zasady postępowania w przypadku powstania pożaru.	27
7.3. Zasady użycia gaśnic przenośnych.	28
7.4. Zakres stosowania środków gaśniczych w zależności od rodzaju pożaru.	28
7.5. Grupy pożarów.	29
7.6. Rodzaje i sposób obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego.	29
7.7. Zakres stosowania środków gaśniczych.	32
7.8. Sposób stosowania gaśnic.	32
7.9. Obsługa hydrantów.	32
7.10. Zalecenia ogólne.	32
8. Prace niebezpieczne pożarowo.	33
8.1. Zasady organizacyjne ustalania zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pożarowo.	33
8.2. Warunki rozpoczęcia prac niebezpiecznych pożarowo.	33
8.3. Zasady wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo.	34
8.4. Obowiązki osoby upoważnionej do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pożarowo.	36
8.5. Obowiązki wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo.	36
9. Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi.	37
10. Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej Instrukcji oraz przepisami przeciwpożarowymi.	39
11. Podstawy prawne.	40

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- 1. Postanowienia ogólne.**
- 1.1. Cel Instrukcji.** Celem niniejszej Instrukcji jest ustalenie wymagań ochrony przeciwpożarowej w zakresie organizacyjnym, technicznym i porządkowym, jakie należy uwzględnić w czasie eksploatacji budynku Pałacu Prymasowskiego i znajdujących się w nim urządzeń.
- Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dn. 24 sierpnia 1991r. (Dz. U. 1991, nr 81, poz. 351, z późniejszymi zmianami) definiuje ochronę przeciwpożarową jako kompleks zadań mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia i środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem. Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu zobowiązany jest:
- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno - budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
 - 2) wyposażyć budynek, obiekt lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
 - 3) zapewnić konserwację i naprawy urządzeń przeciwpożarowych oraz gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
 - 4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
 - 5) przygotować obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
 - 6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi (w tym z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego),
 - 7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.
- Szczegółowe wymagania w tym zakresie określone zostały w Rozporządzeniu MSWIA z dnia 21 kwietnia 2006r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Z 2006r., nr 80, poz. 563), Polskich Normach i Innych przepisach szczegółowych. Stosowanie tych wymagań w praktyce, w sferze organizacyjnej i w obszarze technicznych środków zabezpieczeń, realizowane jest poprzez określenie zadań poszczególnym komórkom organizacyjnym podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w budynku, stosownie do ich kompetencji. Wykonywanie tych zadań powinno być kontrolowane przez upoważnionego pracownika.
- 1.2. Przedmiot Instrukcji.** Przedmiotem Instrukcji są wymagania ochrony przeciwpożarowej w zakresie organizacyjnym, technicznym i porządkowym., jakie należy uwzględnić w czasie eksploatacji budynku i znajdujących się w nim urządzeń.
- Instrukcja została opracowana na podstawie Ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dn. 24 sierpnia 1991r. (Dz. U. z 1991r., nr 81, poz. 351 ze zmianami) oraz Rozporządzenia MSWIA z dnia 21 kwietnia 2006r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, obiektów budowlanych i terenów (Dz. U.2010, nr 109, poz. 719).
- Postanowienia zawarte w niniejszej Instrukcji nie naruszają przepisów szczegółowych dotyczących ochrony ppoż. oraz innych przepisów i aktów normatywnych.
- 1.3. Zakres** Instrukcja zawiera podstawowe wiadomości dotyczące przyczyn

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- stosowania Instrukcji.** powstawania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, a także zasad zapobiegania tym zjawiskom oraz przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych w tym zakresie.
- 1.4. Odpowiedzialność.** Za realizację zadań określonych w niniejszej Instrukcji oraz za przestrzeganie podanych w niej zasad postępowania odpowiedzialni są wszyscy pracownicy w zakresie zgodnym z zawartymi w Instrukcji postanowieniami.
- Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego obowiązuje wszystkich pracowników, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko.
- Ustalone w niniejszej Instrukcji zadania i obowiązki wchodzą w zakres podstawowych obowiązków pracowników w przedmiocie ochrony przeciwpożarowej i stanowią integralną część zakresu czynności.
- Przyjęcie postanowień Instrukcji do wiadomości powinno być potwierdzone podpisem pracownika na oświadczeniu, które winno być przechowywane w aktach osobowych pracownika.
- Postanowienia Instrukcji obowiązują również pracowników przedsiębiorstw i firm prowadzących działalność lub wykonujących prace na terenie obiektu. Przyjęcie do wiadomości postanowień Instrukcji pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem. Obowiązek zapoznania ww. osób z postanowieniami Instrukcji uwzględniającymi charakter ich działalności należy do osób, które zawierają umowy z obcymi firmami (osobami).
- Niniejsza Instrukcja nie zwalnia ww. osób od konieczności zapoznania się i przestrzegania wymagań ochrony przeciwpożarowej określonych w przepisach szczególnych, zarządzeniach wewnętrznych oraz zaleceniach upoważnionych organów kontrolnych.
- 1.5. Klauzula zatwierdzająca Instrukcję do stosowania.**
- Niniejszą Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynku Pałacu Prymasowskiego mieszczącego się w Warszawie przy ul. Senatorskiej 13/15 zatwierdzam i polecam stosować:

Warszawa, dnia

.....

*imię i nazwisko oraz stanowisko
osoby zatwierdzającej Instrukcję*

.....

podpis osoby zatwierdzającej Instrukcję
- 1.6. Aktualizacja Instrukcji.** Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego należy sprawdzać/aktualizować co najmniej raz na dwa lata lub częściej, jeśli wynika to ze zmian sposobu użytkowania budynku, zmian technologicznych, zmian układu zagospodarowania pomieszczeń i innych zmian wpływających na warunki ochrony przeciwpożarowej.
- Fakt sprawdzenia/aktualizacji Instrukcji należy odnotować w karcie aktualizacji Instrukcji.

Karta aktualizacji Instrukcji.

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynku Pałac Prymasowski w Warszawie przy ul. Senatorskiej 13/15 została zaktualizowana (sprawdzona).

1. Dnia 30 08 . 15 20 15 r.

PIOTR SIŃNICKI

imię i nazwisko oraz stanowisko osoby aktualizującej instrukcję


podpis osoby aktualizującej instrukcję

2. Dnia 31. 08 . 14 20 14 r.

PIOTR SIŃNICKI

imię i nazwisko oraz stanowisko osoby aktualizującej instrukcję


podpis osoby aktualizującej instrukcję
Specjalista bhp i p.poż.
z upr. pedagogicznymi

3. Dnia 26-11 . 20 20 14 r. Z. Ciolek
Zbigniew Ciolek
NIP 13/106/99

imię i nazwisko oraz stanowisko osoby aktualizującej instrukcję

Specjalista bhp i p.poż.
z upr. pedagogicznymi


podpis osoby aktualizującej instrukcję
Zbigniew Ciolek
NIP 13/106/99

- 1.8. Wzór oświadczenia pracownika o zapoznaniu się z postanowieniami Instrukcji.

Pałac Prymasowski
Warszawa, ul. Senatorska 13/15

Warszawa, dnia

.....
imię i nazwisko

.....
stanowisko

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(a) z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi w budynku Pałac Prymasowski w Warszawie przy ul. Senatorskiej 13/15,
a w szczególności znane mi są zasady i sposoby:

- 1) zapobiegania powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów na stanowisku pracy i na terenie obiektu,
- 2) postępowania na wypadek powstania pożaru,
- 3) użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych na stanowisku pracy.

„Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego” przyjmuję do wiadomości i przestrzegania.

.....
podpis składającego oświadczenie

2. Terminologia.

Ilekość w Instrukcji jest mowa o:

- **ochronie przeciwpożarowej** - rozumie się przez to realizację przedsięwzięć mających na celu ochronę zdrowia, życia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem,
- **pożarze** - rozumie się przez to niekontrolowany proces spalania, zachodzący poza miejscem do tego celu przeznaczonym, przynoszący straty materialne,
- **innym miejscowym zagrożeniu** - rozumie się przez to inne niż pożar i klęska żywiołowa zdarzenie, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody (katastrofy techniczne, chemiczne i ekologiczne), a stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia i mienia,
- **zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia** - rozumie się przez to zapewnienie nieruchomościom koniecznych warunków ochrony technicznej oraz tworzenie warunków organizacyjnych i formalno-prawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- **działaniach ratowniczych** - rozumie się przez to każdą czynność podjętą w celu ratowania życia, zdrowia i mienia, a także likwidację źródła powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- **bezpieczeństwie pożarowym** - rozumie się przez to stan eliminujący zagrożenie dla życia lub zdrowia, uzyskiwany poprzez funkcjonowanie norm prawnych, technicznych systemów zabezpieczeń oraz prowadzenia działań zapobiegawczych,
- **materiałach niebezpiecznych pożarowo** - rozumie się przez to ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C, gazy palne, ciała stałe wytwarzające w zetknięciu z wodą lub parą wodną gazy palne, ciała stałe zapalające się samorzutnie w powietrzu, materiały wybuchowe i pirotechniczne, ciała stałe palne utleniające o temperaturze rozkładu poniżej 21°C, ciała stałe jednorodne o temperaturze samozapalenia poniżej 200°C oraz materiały mające skłonności do samozapalenia,
- **cieczy palnej** - rozumie się przez to ciecz o temperaturze zapłonu do 100°C,
- **kategorii zagrożenia ludzi** - rozumie się przez to kwalifikację budynku, jego części lub pomieszczenia ze względu na funkcję:
 - ZL I** - budynki użyteczności publicznej lub ich części, w których mogą przebywać ludzie nie będący ich stałymi użytkownikami w grupach powyżej 50 osób, a nie przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,
 - ZL II** - budynki lub ich części przeznaczone dla osób o ograniczonej zdolności poruszania się,
 - ZL III** - budynki użyteczności publicznej nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II, takie jak szkoły, budynki biurowe, hotele, otwarte przychodnie lekarskie, pomieszczenia usługowe itp.,
 - ZL IV** - budynki mieszkalne,
 - ZL V** - budynki zamieszkania zbiorowego nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II (dawniej archiwa, muzea, biblioteki),
- **strefie zagrożenia wybuchem** - rozumie się przez to przestrzeń, w której może występować mieszanina substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granicą wybuchowości,
- **terenie przyległym** - rozumie się przez to pas terenu wokół obiektu o szerokości równej minimalnej dopuszczalnej odległości od innych obiektów ze względu na wymagania ochrony przeciwpożarowej, określonej w przepisach techniczno - budowlanych,
- **technicznych środkach zabezpieczeń przeciwpożarowych** - rozumie się przez to urządzenia, sprzęt, instalacje lub rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,
- **stałych urządzeniach gaśniczych** - rozumie się przez to urządzenia na stałe związane z obiektem, zawierające własny zapas środka gaśniczego, wyposażone w układ przechowywania i podawania środka gaśniczego, uruchamiane automatycznie we wczesnej fazie rozwoju pożaru,
- **urządzeniach do usuwania dymów lub gazów pożarowych** -

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

rozumie się przez to urządzenie montowane w górnych częściach klatek schodowych i pomieszczeń, uruchamiane w przypadku nagromadzenia się gorących gazów i dymów pożarowych w celu ich odprowadzenia drogą wentylacji naturalnej lub wymuszonej,

- **sprzęcie i urządzeniach ratowniczych** - rozumie się przez to przedmioty, narzędzia, maszyny i urządzenia na stałe związane z budynkiem, obiektem lub terenem, uruchamiane lub wykorzystywane do ratowania ludzi i mienia w warunkach pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- **przeciwpożarowym wyłączniku prądu** - rozumie się przez to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne w czasie pożaru,
- **warunkach ewakuacji** - rozumie się przez to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem,
- **pracach niebezpiecznych pożarowo** - rozumie się przez to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednio niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu,
- **instalacji sygnalizacyjno-alarmowej** - rozumie się przez to instalację automatycznego wykrywania i przekazywania informacji o pożarze,
- **strefie pożarowej** - rozumie się przez to przestrzeń wydzieloną w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniół się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej powierzchni,
- **odpowiednich warunkach ewakuacji** - rozumie się przez to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem,
- **zagrożeniu wybuchem** - rozumie się przez to możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon (iskra, łuk elektryczny lub przekroczenie temperatury samozapalenia) wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia,
- **pomieszczeniu użytkowym** - rozumie się przez to pomieszczenie spełniające funkcje zgodne z przeznaczeniem budynku i nie będące pomieszczeniem gospodarczym lub technicznym,
- **pomieszczeniu technicznym w budynku** - rozumie się przez to pomieszczenie, w którym znajdują się urządzenia służące do obsługi budynku,
- **pomieszczeniu gospodarczym w budynku** - rozumie się przez to pomieszczenie służące do przechowywania materiałów i sprzętu związanego z obsługą budynku, przedmiotów i produktów żywnościowych użytkowników budynku, opału, a także odpadków stałych,
- **piwnicy** - rozumie się przez to część budynku przeznaczoną na pomieszczenia gospodarcze lub techniczne, w których poziom podłogi ze wszystkich stron znajduje się poniżej terenu,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- **suterenie** - rozumie się przez to część budynku zawierająca pomieszczenia użytkowe, w których poziom podłogi w części lub całości znajduje się poniżej terenu, lecz przynajmniej od strony jednej ściany z oknami poziom podłogi znajduje się na głębokości nie większej niż 0,9 m w stosunku do przylegającego terenu,
- **liczbie kondygnacji** - rozumie się przez to liczbę kondygnacji budynku, z wyjątkiem piwnic, suterenu, antresoli oraz poddaszy nieużytkowych.

Pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi dziela się na:

- 1) pomieszczenia przeznaczone na stały pobyt ludzi, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa dłużej niż 4 godziny,
- 2) pomieszczenia przeznaczone na czasowy pobyt ludzi, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa od 2 do 4 godzin łącznie.

Nie uważa się za przeznaczone na pobyt ludzi pomieszczeń, w których:

- 1) łączny czas przebywania tych samych osób jest krótszy niż 2 godziny w ciągu doby, a wykonywane czynności mają charakter dorywczy, bądź też praca polega na krótkotrwałym przebywaniu związanym z dozorem oraz konserwacją maszyn i urządzeń lub utrzymaniem czystości i porządku,
- 2) mają miejsce procesy technologiczne nie pozwalające na zapewnienie warunków przebywania osób stanowiących ich obsługę, bez zastosowania indywidualnych urządzeń ochrony osobistej i zachowania specjalnego reżimu organizacji pracy,

Podział budynków z uwagi na wysokość:

- 1) niskie (N) - do 12 m łącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych łącznie,
- 2) średniowysokie (SW) - ponad 12 m do 25 m łącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 4 do 9 kondygnacji nadziemnych łącznie,
- 3) wysokie (W) - ponad 25 m do 55 m łącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 9 do 18 kondygnacji nadziemnych łącznie,
- 4) wysokościowe (WW) - powyżej 55 m nad poziomem terenu.

Przestrzenie zagrożone wybuchem klasyfikuje się na strefy wg częstotliwości i czasu występowania gazowej atmosfery wybuchowej:

strefa 0 - miejsce, w którym atmosfera wybuchowa zawierająca mieszaninę substancji palnych, w postaci gazu, pary albo mgły, z powietrzem występuje stale lub przez długie okresy lub często (dawniej strefa Z 0).

strefa 1 - miejsce, w którym atmosfera wybuchowa zawierająca mieszaninę substancji palnych, w postaci gazu, pary albo mgły, z powietrzem może czasami wystąpić w trakcie normalnego działania (dawniej strefa Z 1).

strefa 2 - miejsce, w którym atmosfera wybuchowa zawierająca mieszaninę substancji palnych, w postaci gazu, pary albo mgły, z powietrzem nie występuje w trakcie normalnego działania, a w przypadku

wystąpienia trawa krótko (dawniej strefa Z 2).

strefa 20 - miejsce, w którym atmosfera wybuchowa w postaci obłoku palnego pyłu w powietrzu występuje stale lub przez długie okresy czasu lub często (dawniej strefa Z 10).

strefa 21 - miejsce, w którym atmosfera wybuchowa w postaci obłoku palnego pyłu w powietrzu może czasami wystąpić w trakcie normalnego działania (dawniej strefa Z 11).

strefa 22 - miejsce, w którym atmosfera wybuchowa w postaci obłoku palnego pyłu w powietrzu nie występuje w trakcie normalnego działania, a w przypadku wystąpienia trwa krótko (dawniej strefa Z 11).

3. Warunki ochrony przeciwpożarowej.

3.1. Ogólna charakterystyka obiektu (przeznaczenie budynku, sposób użytkowania).

Przedmiotowy obiekt zlokalizowany jest w Warszawie przy ulicy Senatorskiej 13/15. Budynek składa się z trzykondygnacyjnego korpusu głównego oraz dwóch dwukondygnacyjnych skrzydeł wschodniego i zachodniego. Skrzydła zakończone SA nadbudowanymi oficynami, w skrzydle wschodnim dodatkowo dwie kondygnacje i w skrzydle zachodnim dodatkowo również kondygnacje. Budynek jest podpiwniczony w części korpusu centralnego oraz częściowo w części skrzydła zachodniego. Pomieszczenia piwniczne przeznaczone zostały na klubo-kawiarnię. Budynek przeznaczony w całości na funkcję użyteczności publicznej z powierzchniami wielofunkcyjnymi, hotelowymi, restauracyjnymi oraz funkcją obsługi administracyjno - socjalnej i niezbędną techniczno - gospodarczą.

Na poszczególnych kondygnacjach przewidziano:

- W kondygnacji podziemnej:

pomieszczenia klubokawiarni,

pomieszczenie węża ciepłego w korpusie centralnym,

pomieszczenie wodomiaru i gospodarcze przy klatce KB.

- Na Parterze:

W skrzydle wschodnim pomieszczenia wielofunkcyjne i kuchnia wraz z zapleczem,

W korpusie centralnym pomieszczenia wielofunkcyjne i kuchnia wraz z zapleczem.

W skrzydle pomieszczenia restauracji.

Na I piętrze:

W skrzydle wschodnim i zachodnim część hotelową,

W korpusie centralnym pomieszczenia wielofunkcyjne.

Na II piętrze:

W oficynie skrzydła wschodniego i zachodniego część hotelową,

W korpusie centralnym zespół pomieszczeń socjalno biurowych i pomieszczenia techniczne.

Na poddaszu:

Pałac Prymasowski ul. Senatorska 13/15 Warszawa

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

W skrzydle wschodnim i zachodnim usytuowano centrale wentylacyjne ,
W korpusie centralnym pomieszczenie wentylatorowi.

Budynek wzniesiono w XV wieku i do chwili obecnej poddawany był wielokrotnie rozbudowie i modernizacji.

Budynek znajduje się pod opieką konserwatora i jest obiektem zabytkowym.

3.2. Powierzchnia, wysokość i liczba kondygnacji.

Ilość kondygnacji nadziemnych:

3 w części korpusu głównego + poddasze,

2 w skrzydłach wschodnim i zachodnim + poddasze,

4 w części oficyny skrzydła wschodniego ,

4 w części oficyny skrzydła zachodniego,

Ilość kondygnacji podziemnych – 1, tylko w części korpusu centralnego i oficyny skrzydła zachodniego.

Wysokość budynku – 16,00 m,

Szerokość budynku – 64,74 m

Długość budynku – 124,62 m,

Powierzchnia kondygnacji nadziemnych - 5105 m²

Powierzchnia kondygnacji podziemnej - 626 m²

Odległość od obiektów sąsiadujących.

Budynek wolnostojący, usytuowany jest w niżej wymienionych odległościach:

Od strony wschodniej – skrzydło wschodnie bezpośrednio przy ul. Koziej i odległości 7,9 m od sąsiedniej zabudowy ul. Koziej po jej przeciwległej stronie,

Od strony zachodniej – skrzydło zachodnie wraz z oficyną przyległe bezpośrednio do skrzydła wschodniego usytuowana jest wewnętrzna droga i niezadbany teren podwórza frontowego.

Od strony północnej – 3,4 m od jezdni ulicy Senatorskiej .

Od strony południowej – teren niezabudowany parku pałacowego.

3.4. Parametry pożarowe występujących substancji palnych.

.W związku z przeznaczeniem budynku nie przewiduje się występowania w budynku materiałów niebezpiecznych pożarowo. Wyposażenie zarówno pomieszczeń wielofunkcyjnych , restauracyjnych a także pomieszczeń o charakterze biurowym wiąże się jedynie z występowaniem jedynie stałych materiałów palnych w postaci mebli , dywanów i wykładzin podłogowych , ubrań , urządzeń AGD z tworzyw sztucznych towarów żywnościowych niewielkich ilości olejów roślinnych stosowanych w kuchni.

3.5. Przewidywana gęstość obciążenia ogniowego.

• W pomieszczeniach technicznych i magazynowych przedmiotowego budynku gęstość obciążenia ogniowego nie przekroczy 1000 MJ/m² .

3.6. Kategoria zagrożenia ludzi, przewidywana liczba osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach.

- Ze względu na określone funkcje , poszczególne części budynku zaliczają się do niżej wymienionych kategorii zagrożenia ludzi:
- 1) Kondygnacja podziemna z przeznaczeniem na klubokawiarnie i zaplecze gastronomii o liczbie osób do 100 – ZL I .
- 2) Parter skrzydło wschodnie z pomieszczeniami wielofunkcyjnymi o liczbie osób do 110 – ZL I,
- 3) Parter korpus centralny z pomieszczeniami wielofunkcyjnymi , kuchnią i zapleczem kuchennym o liczbie osób do 608 – ZL I.
- 4) Parter skrzydło zachodnie z przeznaczeniem na restaurację o liczbie osób do 49 – ZL III.
- 5) I piętro skrzydło wschodnie z przeznaczeniem na hotel o liczbie miejsc hotelowych 24 – ZL V.
- 6) I piętro korpus centralny z pomieszczeniami wielofunkcyjnymi o liczbie osób do 419 – ZL I.
- 7) I piętro skrzydło zachodnie z przeznaczeniem na hotel o liczbie miejsc hotelowych 21 – ZL V.
- 8) II piętro oficyna skrzydła wschodniego z przeznaczeniem na hotel o liczbie miejsc hotelowych 2 – ZL V.
- 9) II piętro korpus centralny części socjalno – biurowa o liczbie osób 33 – ZL III.
- 10) II piętro oficyna skrzydła zachodniego z przeznaczeniem na hotel o liczbie miejsc hotelowych 2 – ZL V.
- 11) Poddasze w obszarze korpusu centralnego z przeznaczeniem na wentylatorownię.

W związku z powyższym przedmiotowy budynek Pałacu Prymasowskiego zalicza się do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, V, III.

3.7. Podział obiektu na strefy pożarowe.

Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej dla poszczególnych części budynku stanowiących odrębne strefy pożarowe , zaliczone do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, V, III i wysokości budynku o 4 kondygnacji nadziemnych , średniowysokiego SW wynosi 5000 m^2 dla kondygnacji naziemnych.

Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej ZL I , obejmującej podziemną część budynku , nie powinna przekraczać 50 % dopuszczalnej powierzchni strefy pożarowej tej samej kategorii zagrożenia ludzi, określonej dla pierwszej kondygnacji nadziemnej tj. 2500 m^2 .

W budynku Pałacu Prymasowskiego przewidziano oddzielenie niżej wymienionych stref pożarowych:

- 1) Strefa nr 1 obejmująca pomieszczenia klubo-kawiarni i zaplecza gastronomii w kondygnacji podziemnej , zaliczona do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, o powierzchni $F_1 = 626 \text{ m}^2$.
- 2) Strefa nr 2 obejmująca pomieszczenia wielofunkcyjne na parterze skrzydła wschodniego , zaliczona do kategorii zagrożenia ludzi ZL III, o powierzchni $F_2 = 494 \text{ m}^2$.
- 3) Strefa nr 3 obejmująca pomieszczenia wielofunkcyjne na parterze , I i II piętrze korpusu centralnego , a także pomieszczenie wentylatorowni na poddaszu korpusu centralnego , zaliczona do kategorii zagrożenia ludzi ZL I o powierzchni $F_3 = 4149 \text{ m}^2$.
- 4) Strefa nr 4 obejmująca pomieszczenia kawiarni i zaplecza na parterze skrzydła zachodniego, zaliczona do kategorii zagrożenia

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- ludzi ZL III, o powierzchni $F_4=331 \text{ m}^2$.
- 5) Strefa nr 5 obejmująca pomieszczenia hotelowe na I i II piętrze skrzydła wschodniego, zaliczona do kategorii zagrożenia ludzi ZL V, o powierzchni $F_5=669 \text{ m}^2$.
 - 6) Strefa nr 6 obejmująca pomieszczenia hotelowe na I i II piętrze skrzydła zachodniego, zaliczona do kategorii zagrożenia ludzi ZL V, o powierzchni $F_6=466 \text{ m}^2$.
 - 7) Strefa nr 7 obejmująca pomieszczenie węzła ciepłego w kondygnacji podziemnej, zaliczona do kategorii PM, o gęstości obciążenia ogniowego $Q=500 \text{ MJ/m}^2$.

3.8. Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzenienia ognia elementów budowlanych.

Poszczególne strefy zostały oddzielone elementami oddzielenia przeciwpożarowych w niżej wymienionych klasach odporności ogniowej:

- ściany oddzielenia przeciwpożarowych w klasie REI 60 odporności ogniowej,
- drzwi w ścianach oddzielenia w klasie EI 60 odporności ogniowej,
- Przepusty instalacyjne w ścianach oddzielenia przeciwpożarowych w klasie 120 odporności ogniowej,
- przeciwpożarowe klapy odcinające w przewodach wentylacyjnych i klimatyzacyjnych w ścianach oddzielenia przeciwpożarowych w klasie EIS 120 odporności ogniowej,
- przeciwpożarowe klapy odcinające w przewodach wentylacyjnych i klimatyzacyjnych w stropach oddzielenia przeciwpożarowych w klasie EIS 60 odporności ogniowej.

Przepusty instalacyjne o średnicy większej niż 0,04 m w ścianach i stropach pomieszczenia zamkniętego (korytarze, pomieszczenia hotelowe, wydzielone pomieszczenia techniczne), dla których wymagana klasa odporności ogniowej jest nie niższa niż EI 60 lub REI 60, a niebędących elementami oddzielenia przeciwpożarowego, powinny mieć klasę odporności ogniowej EIS 60 AA w przewodach wentylacyjnych i klimatyzacyjnych.

Ściany oddzielenia przeciwpożarowego zostały wzniesione na własnym fundamencie lub na stropie, opartym na konstrukcji nośnej o klasie odporności ogniowej nie niższej od odporności ogniowej tej ściany tj. R 120. Zastosowano pionowe pasy z materiałów niepalnych o szerokości co najmniej 2,0 m i klasie odporności ogniowej EI 60. W przypadku ściany oddzielającej skrzydło zachodnie od korpusu centralnego od strony dziedzińca frontowego (od strony ul. Senatorskiej) pionowy pas w klasie EI 60 o szerokości 1,87 m (odległość pomiędzy istniejącymi oknami).

Wszystkie elementy konstrukcyjne są z materiałów NRO.

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	strop	ściana zewnętrzna	ściana wewnętrzna	przekrycie dachu
1	2	3	4	5	6	7
"B"	R 120	R 30	REI 60	EI 60 (o-l)	EI 30	RE 30

Oznaczenia w tabeli:

- R - nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,
- E - szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,
- I - izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,
- (-) - nie stawia się wymagań.

3.9. Warunki ewakuacji, oświetlenie awaryjne (bezpieczeństwa i ewakuacyjne) oraz przeszkodowe.

Wyjścia ewakuacyjne na zewnątrz budynku przewidziano w poziomie kondygnacji podziemnej i parteru.

W kondygnacji podziemnej przewidziano dwa wyjścia. Jedno z pomieszczenia kawiarni w obrębie pomieszczenia węzła ciepłego o szerokości 1,2 i drugie z klatki schodowej K 6 przez drzwi o szerokości 1,2 m.

Z poziomu parteru przewidziano :

- ze skrzydła wschodniego dwa wyjścia na dziedziniec frontowy z klatki K1 i K 2 przez drzwi dwuskrzydłowe symetryczne o szerokości 1,4 m , jedno skrzydło drzwiowe o szerokości 0,7 m co było przedmiotem odstępstwa.

- z korpusu centralnego 3 wyjścia : jedno z klatki schodowej K 4 przez drzwi o szerokości 1,2 m prowadzące przez mały dziedziniec od ul. Koziej , drugie z holu głównego przez dwoje drzwi (przedśionek) dwuskrzydłowych symetrycznych o szerokości 1,6 m przy szerokości skrzydła drzwi 0,8 , co było przedmiotem odstępstwa, trzecie drzwi przez dwoje drzwi jednoskrzydłowych , położonych obok siebie przy klatce schodowej K 6 , o szerokości 1,0 m , co było przedmiotem odstępstwa.

- ze skrzydła zachodniego dwa wyjścia : jedno z klatki schodowej K 7 prowadzące na dziedziniec frontowy , przez dwoje drzwi dwuskrzydłowych symetrycznych (przedśionek) o szerokości 1,4 m , przy szerokości skrzydła drzwi 0,7m co było przedmiotem odstępstwa, drugie z klatki schodowej K 8 prowadzące do przejścia bramowego do ul. Senatorskiej , o szerokości 1,2 m.

Przejścia ewakuacyjne w pomieszczeniach wielofunkcyjnych na poziomie drogi ewakuacyjnej lub bezpośrednio do wydzielonych pożarowo i oddymionych klatek schodowych lub też prowadzące bezpośrednio do sąsiedniej strefy pożarowej na tej samej kondygnacji budynku w strefach pożarowych ZL nie przekraczają wartości dopuszczalnej 40 m . W sytuacji nie określenia jednoznacznie sposobu zagospodarowania pomieszczeń wielofunkcyjnych dopuszczalna długość przejścia ewakuacyjnego nie przekroczy wartości 32 m.

Przejścia ewakuacyjne w pomieszczeniach wielofunkcyjnych na poziomie parteru i I pietra w korpusie centralnym prowadzą w niektórych przypadkach przez maksymalnie dwa pomieszczenia.

Dla pomieszczeń wielofunkcyjnych , przeznaczonych do jednoczesnego przebywania w nim ponad 50 osób przewidziano co najmniej dwa wyjścia oddalone od siebie co najmniej 5 m. W niektórych przypadkach drzwi otwierają się do wewnątrz pomieszczeń co było przedmiotem odstępstwa. Łączna szerokość drzwi w świetle , stanowiących wyjścia ewakuacyjne z pomieszczeń, jest określona co najmniej 0,6 m ich szerokości na 100 osób, przy czym najmniejsza szerokość drzwi w świetle ościeżnicy wynosi 0,9 m a w przypadku drzwi służących do ewakuacji 0,8 m.

Drzwi wyjść ewakuacyjnych z pomieszczeń oraz prowadzących do klatek

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- ludzi ZL III, o powierzchni $F_4=331 \text{ m}^2$.
- 5) Strefa nr 5 obejmująca pomieszczenia hotelowe na I i II piętrze skrzydła wschodniego, zaliczona do kategorii zagrożenia ludzi ZL V, o powierzchni $F_5=669 \text{ m}^2$.
 - 6) Strefa nr 6 obejmująca pomieszczenia hotelowe na I i II piętrze skrzydła zachodniego, zaliczona do kategorii zagrożenia ludzi ZL V, o powierzchni $F_6=466 \text{ m}^2$.
 - 7) Strefa nr 7 obejmująca pomieszczenie węzła ciepłego w kondygnacji podziemnej, zaliczona do kategorii PM, o gęstości obciążenia ogniowego $Q=500 \text{ MJ/m}^2$.

3.8. Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzenienia ognia elementów budowlanych.

Poszczególne strefy zostały oddzielone elementami oddzielenia przeciwpożarowych w niżej wymienionych klasach odporności ogniowej:

- ściany oddzielenia przeciwpożarowych w klasie REI 60 odporności ogniowej,
- drzwi w ścianach oddzielenia w klasie EI 60 odporności ogniowej,
- Przepusty instalacyjne w ścianach oddzielenia przeciwpożarowych w klasie 120 odporności ogniowej,
- przeciwpożarowe klapy odcinające w przewodach wentylacyjnych i klimatyzacyjnych w ścianach oddzielenia przeciwpożarowych w klasie EIS 120 odporności ogniowej,
- przeciwpożarowe klapy odcinające w przewodach wentylacyjnych i klimatyzacyjnych w stropach oddzielenia przeciwpożarowych w klasie EIS 60 odporności ogniowej.

Przepusty instalacyjne o średnicy większej niż 0,04 m w ścianach i stropach pomieszczenia zamkniętego (korytarze, pomieszczenia hotelowe, wydzielone pomieszczenia techniczne), dla których wymagana klasa odporności ogniowej jest nie niższa niż EI 60 lub REI 60, a niebędących elementami oddzielenia przeciwpożarowego, powinny mieć klasę odporności ogniowej EIS 60 AA w przewodach wentylacyjnych i klimatyzacyjnych.

Ściany oddzielenia przeciwpożarowego zostały wzniesione na własnym fundamencie lub na stropie, opartym na konstrukcji nośnej o klasie odporności ogniowej nie niższej od odporności ogniowej tej ściany tj. R 120. Zastosowano pionowe pasy z materiałów niepalnych o szerokości co najmniej 2,0 m i klasie odporności ogniowej EI 60. W przypadku ściany oddzielającej skrzydło zachodnie od korpusu centralnego od strony dziedzińca frontowego (od strony ul. Senatorskiej) pionowy pas w klasie EI 60 o szerokości 1,87 m (odległość pomiędzy istniejącymi oknami).

Wszystkie elementy konstrukcyjne są z materiałów NRO.

Klasa odporności i pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku					
	główna konstrukcja a nośna	konstrukcja a dachu	strop	ściana zewnętrzna	ściana wewnętrzna	przekrycie dachu
1	2	3	4	5	6	7
"B"	R 120	R 30	REI 60	EI 60 (o-i)	EI 30	RE 30

Pałac Prymasowski ul. Senatorska 13/15 Warszawa

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

schodowych a także drzwi prowadzących do sąsiednich stref pożarowych skrzydeł wschodniego i zachodniego będą dwuskrzydłowe symetryczne o szerokości skrzydła 0,65 m ze względu na zachowanie zabytkowego, istniejącego podziału tych skrzydeł co było przedmiotem odstępstwa.

W budynku Pałacu Prymasowskiego nie przewiduje się pomieszczeń, w których może przebywać jednocześnie więcej niż 300 osób, dlatego nie zastosowano urządzeń przeciwpanicznych.

Długość dojścia ewakuacyjnego:

Rodzaj strefy pożarowej	Długość dojścia w m	
	Przy jednym dojściu	Przy co najmniej dwóch dojściach ¹⁾
ZL III	30 ²	60
ZL I,V	10	40

1) Dla dojścia najkrótszego, przy czym dopuszcza się dla drugiego dojścia długość większą o 100% od najkrótszego. Dojścia te nie mogą się pokrywać.

2) W tym nie więcej niż 20 m na poziomej drodze ewakuacyjnej.

Na poziomie parteru prowadzi droga ewakuacyjna z poziomych dróg ewakuacyjnych i otwartej centralnej klatki schodowej przez główny hol wejściowy, pełniący także funkcje uzupełniające do wynikających z przeznaczenia budynku, takie jak recepcja hotelowa, ochrona budynku a także sala wielofunkcyjna, przy zapewnieniu:

1. Przez hol prowadzi droga ewakuacyjna tylko z jednej centralnej klatki schodowej.
2. Hol nie znajduje się w strefie PM i nie zawiera pomieszczenia zagrożonego wybuchem.
3. Wolna szerokość drogi ewakuacyjnej jest co najmniej o 50 % większa od szerokości poziomej drogi ewakuacyjnej w budynku, prowadzącej do tego wyjścia.
4. Wysokość holu w miejscu, w którym przebiega droga ewakuacyjna, nie jest mniejsza niż 3,3 m.

3.1 Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych, a w szczególności: wentylacyjnej, ogrzewczej, gazowej, elektroenergetycznej, odgromowe

Budynek został wyposażony w następujące instalacje:

- instalacje elektryczną,
- wodnokanalizacyjną
- wentylację mechaniczną,
- centralnego ogrzewania z węzła cieplnego w kondygnacji podziemnej,
- teletechniczną, w tym system SAP,
- alarmowania o włamaniu i monitoringu.
- instalacja odgromowa,
- instalacja oświetlenia awaryjnego,

Zainstalowani przeciwpożarowy wyłącznik prądu, odcinający zasilanie wszystkich obwodów instalacji elektrycznej w całym budynku, za wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru. Przycisk zdalnego ręcznego sterownia przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu został umieszczony na poziomie parteru budynku w holu wejściowym w korpusie

Pałac Prymasowski ul. Senatorska 13/15 Warszawa

centralnym w stanowisku recepcji budynku.

- 3.1 Dobór urządzeń przeciwpożarowych w obiekcie.**
- 1.** W obiekcie zastosowano urządzenia przeciwpożarowe dostosowane do wymagań wynikających z przyjętego scenariusza rozwoju zdarzeń w czasie pożaru, a w szczególności: stałe urządzenia gaśnicze, system sygnalizacji pożarowej, dźwiękowy system ostrzegawczy, instalację wodociągową przeciwpożarową, urządzenia oddymiające, dźwigi przystosowane do potrzeb ekip ratowniczych.

Budynek wyposażony jest w następujące instalacje:

- hydranty wewnętrzne DN 25 (z węzłem półsztywnym) umieszczone na całych kondygnacjach,
- oświetlenie ewakuacyjne na ciągach komunikacyjnych – oprawy autonomiczne z własnym zasilaniem,
- przeciwpożarowe wyłączniki prądu,
- instalację wentylacji pożarowej,
- instalację wykrywania i sygnalizacji pożaru.
- przeciwpożarowe klapy oddymiające.

- 3.1 Wyposażenie obiektu gaśnicze.**
- 2.** Obiekt jest wyposażony w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN), dotyczących gaśnic.

§ 32 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 poz. 719 z 2010r.) wprowadził obowiązek wyposażania obiektów wyłącznie w takie gaśnice, które spełniają wymagania Polskich Norm wydawanych od 1992 r., odpowiedników norm europejskich EN (PN –EN). O spełnieniu tych wymagań świadczy oznaczenie normy na etykiecie, wraz z trwałym oznakowaniem daty produkcji zbiornika – od 1992 r.

Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, określonych w Polskich Normach dotyczących podziału pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie.

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej.

Gaśnice w obiektach są rozmieszczone:

- 1) w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:
 - przy wejściach do budynków,
 - na klatkach schodowych,
 - na korytarzach,
 - przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz,
- 2) w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki),
- 3) w obiektach wielokondygnacyjnych - w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.

Przy rozmieszczaniu gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:

Pałac Prymasowski ul. Senatorska 13/15 Warszawa

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- 1) odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m,
- 2) do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m.

3.1 Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru.

Zaopatrzenie w wodę do celów gaszenia pożaru wynosi 20 dm³/s i realizowane jest poprzez trzy hydranty podziemne o średnicy 80. Hydranty zlokalizowane są w jezdni przy ul. Koziej.

3.1 Drogi pożarowe.

Droga pożarowa powinna przebiegać wzdłuż dłuższego boku budynku, a w przypadku, gdy szerokość budynku jest większa niż 60 m - z jego dwóch stron, przy czym bliższa krawędź drogi pożarowej powinna być oddalona od ściany budynku o 5-15 m, a pomiędzy tą drogą i ścianą budynku nie powinny występować stałe elementy zagospodarowania terenu o wysokości przekraczającej 3 m lub drzewa.

Obiekty budowlane, powinny mieć połączenie z drogą pożarową, utwardzonym dojściem o szerokości minimalnej 1,5 m i długości nie większej niż 50 m.

Minimalna szerokość drogi pożarowej wynosi 4 m, a jej dopuszczalny nacisk na oś wynosi 10 kN. Powyższe wymogi wokół budynku są spełnione.

Funkcje drogi pożarowej pełni jezdnia ul. Senatorskiej a także wewnętrzna droga biegnąca przez dziedziniec frontowy wzdłuż całej elewacji frontowej budynku Pałacu Prymasowskiego od strony głównych wejść do budynku. Wewnętrzna droga biegnąca przez dziedziniec frontowy posiada wjazd i odrębny wyjazd na ulicę Senatorską.

4. Charakterystyk a zagrożenia pożarowego.

Pod pojęciem zagrożenia pożarowego określa się te wszystkie czynniki, które składają się na możliwość powstania pożaru. Współczynniki zagrożenia pożarowego dzieli się na dwie podstawowe grupy:

- przyczyny powstawania pożarów,
- przyczyny rozszerzania się pożarów.

4.1. Potencjalne źródła powstania pożaru.

1. Przeciążenia instalacji elektrycznej poprzez włączenie dużej ilości odbiorników energii do jednego obwodu elektrycznego.
2. Stosowanie niewłaściwych urządzeń zabezpieczających instalację elektryczną.
3. Pozostawienie bez dozoru włączonych odbiorników energii elektrycznej (grzałki, czajniki elektryczne, termowentylatory itp.).
4. Niezachowanie wymaganych odległości urządzeń grzewczych i żarowych punktów świetlnych od materiałów palnych.
5. Niewłaściwa eksploatacja urządzeń grzewczych (bojlery, piece akumulacyjne, piece i ogrzewacze wewnętrzne na propan-butan itp.).
6. Brak, nieterminowa lub niewłaściwa konserwacja urządzeń, instalacji elektroenergetycznych lub odgromowych.
7. Stosowanie prowizorycznych instalacji i urządzeń elektrycznych.
8. Niewłaściwe użytkowanie i posługiwanie się materiałami łatwopalnymi (np. odczynniki, lakiery, farby, rozpuszczalniki i inne substancje

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

zawierające ciecze o temp. zapłonu poniżej 55°C).

9. Niewłaściwe magazynowanie materiałów łatwopalnych (niewłaściwie zlokalizowane, pozbawione odpowiedniej wentylacji).
 10. Prowadzenie prac remontowo-budowlanych polegających na spawaniu, cięciu, rozgrzewaniu substancji, malowaniu i klejeniu z użyciem materiałów niebezpiecznych pożarowo.
 11. Zaproszenie ognia spowodowane pozostawieniem żarzących się papierosów w sąsiedztwie materiałów palnych.
 12. Palenie tytoniu i używania otwartego ognia w miejscach nie wyznaczonych lub zabronionych (np. magazynach lub innych niedozwolonych miejscach).
 13. Nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów przeciwpożarowych.
 14. Celowe podpalenia.
- 4.2. **Przyczyny rozprzestrzenienia się pożarów.**
1. Nie zauważenie pożaru w początkowym stadium jego powstawania.
 2. Opóźnione zaalarmowanie straży pożarnej.
 3. Brak umiejętności u pracowników opanowania pożaru w jego początkowej fazie rozwoju poprzez właściwe użycie i zastosowanie podręcznego sprzętu i środków gaśniczych znajdujących się w pobliżu.
 4. Brak podręcznego sprzętu gaśniczego.
 5. Niekorzystne warunki budowlane, sprzyjające rozprzestrzenieniu się pożaru (np. palne ściany, stropy, okładziny ścienne lub sufitowe itp.).
 6. Nagromadzenie materiałów palnych w miejscu powstania pożaru.
 7. Utrudniony dostęp do miejsca powstania pożaru.
 8. Brak wystarczającego zaopatrzenia wodnego.
 9. Brak dojazdu dla jednostek straży pożarnej.

Rozprzestrzenianie się pożaru spowodowane jest ruchami ciepła poprzez:

- konwekcję naturalną,
- promieniowanie cieplne,
- przewodnictwo cieplne.

Ciepło unoszących się prądów powietrza, oraz gorących gazów zdolne jest do ogrzania materiałów palnych znajdujących się na jego drodze, do temperatury zapalenia, co powoduje rozprzestrzenianie się pożaru. Duży wpływ na rozprzestrzenianie się pożaru może mieć również zawalenie się palącej konstrukcji obiektu, co spowoduje wzmożenie procesu palenia. Zabezpieczeniem przed zawaleniem się konstrukcji jest stosowanie elementów konstrukcyjnych o odpowiedniej odporności ogniowej.

Często sami prowadzimy akcję ratowniczo - gaśniczą bojąc się odpowiedzialności karnej czy też lekceważąc jego niebezpieczeństwo. Nie mamy przy tym żadnego przeszkolenia ani doświadczenia przy gaszeniu pożarów. Obecny stan prawny nakłada na Państwową Straż Pożarną obowiązek nieodpłatnego prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej. Na osobę winną nieumyślnego spowodowania pożaru spada odpowiedzialność karna proporcjonalna do jego skutków, jednak w momencie, gdy sprawca w momencie powstania pożaru nie powiadamia Państwowej Straży Pożarnej odpowiedzialność karna jest odpowiednio większa (bliższe informacje na temat sankcji karnych znajdują się w Kodeksie Pracy i Kodeksie Karnym). Lekceważąc natomiast niebezpieczeństwo pożaru musimy pamiętać o tym, że pożar ma często charakter ukryty i w momencie, gdy już nam się wydawało, że opanowaliśmy jego rozwój potrafi wybuchnąć ze zdwojoną siłą powodując niewspółmiernie większe

straty, a nawet zagrażając życiu i zdrowiu ludzkiemu.

4.3. Zasady i sposoby usuwania zagrożeń.

Najważniejszym działaniem przy zapobieganiu możliwości powstania pożaru jest profilaktyka pożarowa. Obowiązkiem każdego pracownika jest usuwanie wszelkich zagrożeń pożarowych mogących doprowadzić do powstania pożaru.

Na terenie budynku Pałacu Prymasowskiego obowiązuje zakaz palenia tytoniu za wyjątkiem oznakowanych miejsc do tego przeznaczonych.

Niżej wymieniona dokumentacja dotycząca zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu powinna być prowadzona, gromadzona i bieżąco aktualizowana:

- protokoły pomiarów rezystancji izolacji przewodów roboczych /elektrycznych/,
- protokoły pomiarów rezystancji urządzeń piorunochronnych,
- protokoły kontroli i zarządzenia pokontrolne (decyzje) wydane przez Państwową Straż Pożarną,
- dokumentacja kontroli wewnętrznych stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- listy obecności pracowników na szkoleniach przeciwpożarowych, dokumentacja szkoleń, (może być prowadzone w ramach szkoleń BHP),
- instrukcje służbowe, pisma okólne i inne, dotyczące poprawienia stanu bezpieczeństwa ppoż.,
- wykaz rozmieszczenia i ilości podręcznego sprzętu gaśniczego na terenie obiektu.

Instalacja elektryczna znajdująca się we wszystkich pomieszczeniach powinna odpowiadać odpowiednim wymogom i normom, natomiast w eksploatacji być zgodna z obowiązującymi przepisami a w szczególności:

- przeciwpożarowy (główny) wyłącznik prądu elektrycznego powinien być wyraźnie oznakowany,
- szafki mieszczące tablice rozdzielcze z bezpiecznikami wykonane z materiału niepalnego, należy zabezpieczyć przed dostępem osób nieupoważnionych,
- wszystkie obwody na tablicy powinny być opisane, oznakowane, bezpieczniki dostosowane do obciążenia, wkładki topikowe oryginalne (pod groźbą sankcji karnych zabronione jest drutowanie bezpieczników),
- prace konserwacyjno-naprawcze, oraz pomiary instalacji elektrycznej wykonywane mogą być tylko przez osoby posiadające uprawnienia,
- dla analizowanego obiektu pomiary rezystancji izolacji przewodów roboczych powinny być przeprowadzane zgodnie z Prawem Budowlanym raz na 5 lat – z przyczyn bezpieczeństwa wskazane są częstsze pomiary tj. raz w roku,
- dla każdego urządzenia piorunochronnego zakłada się dokumentację eksploatacyjną, którą prowadzi właściciel obiektu składającą się z:
 - metryki urządzenia piorunochronnego,
 - protokołu z badania urządzenia piorunochronnego,
 - protokołu z przeprowadzonych badań i napraw urządzenia piorunochronnego.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Podczas eksploatacji instalacji i urządzeń elektrycznych na terenie analizowanego obiektu zabrania się:

- wykonywania prowizorycznej instalacji elektrycznej oraz korzystania z uszkodzonych gniazdek, wtyczek, wyłączników itp.,
- włączania do sieci jednocześnie zbyt wielu urządzeń elektrycznych, co może spowodować przeciążenie tej sieci,
- pozostawienia bez dozoru włączonych do sieci odbiorników dużej mocy np. grzejników, pieców elektrycznych, termowentylatorów itp.,
- ustawiania grzejnych urządzeń elektrycznych na przedmiotach i podłożu palnym; ww. urządzenia należy ustawiać na niepalnych podstawach w odległości 60 cm od materiałów palnych i 30 cm od materiałów trudno zapalnych,
- stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 5 cm od żarówki,
- instalowania opraw oświetleniowych oraz sprzętu instalacji elektrycznych takich jak: wyłączniki, przełączniki, gniazda wtykowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem /powinien określić to producent urządzenia w zgodności z Polską Normą/,

W budynku zabrania się wykonywania czynności, które mogą spowodować pożar lub przyczynić się do jego rozprzestrzeniania, a w szczególności:

- gromadzenia i przechowywania materiałów pod ścianami budynku, mogącymi utrudnić dostęp straży pożarnej w przypadku akcji ratowniczo-gaśniczej,
- rozgrzewania smoły lub asfaltu w odległości mniejszej niż 5 m od budynku,
- używania ognia otwartego w pomieszczeniach, w których znajdują się materiały i ciecze łatwo zapalne,
- używania pojemników na śmieci wykonanych z materiałów palnych,
- stosowania materiałów dekoracyjnych wystroju wnętrz (w tym boazerii) nie odpowiadających wymogom przepisów pożarowych,
Uwaga : W wypadku wykonywania nowego wystroju wnętrz należy pamiętać, aby był wykonany z materiałów co najmniej trudno zapalnych, ewentualnie pokryty farbami ognioochronnymi zwanymi inaczej impregnatami. W szczególności dotyczy to dróg ewakuacyjnych.
- ustawiania jakichkolwiek przedmiotów na drogach ewakuacyjnych, zastawiania dostępu do sprzętu gaśniczego.

Jednym ze sposobów usuwania zagrożeń jest prowadzenie wewnętrznych kontroli stanu ochrony ppoż.

5. Podstawowe zasady prewencji pożarowej.

Elementy bezpieczeństwa pożarowego.

System prewencji określa zamierzenia i przedsięwzięcia zmierzające do utrzymania w maksymalnym stopniu optymalnych warunków bezpieczeństwa pożarowego, a jego najważniejsze elementy to:

- zwrócenie uwagi na dokumentacyjne i techniczne przygotowanie stanowisk, ich właściwą obsadę oraz zapewnienie właściwej dyscypliny technologicznej,
z równoczesnym stosowaniem ostrych sankcji karnych w przypadku łamania obowiązujących przepisów,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- stosowanie skutecznych metod wytwarzających poczucie odpowiedzialności pracowników za zagadnienia bezpieczeństwa pożarowego,
- prowadzenie szkoleń ppoż. z przedstawieniem szczegółowych zagrożeń pożarowych,
- dążenie do utrzymania porządku, ładu i czystości oraz stosowanie niezbędnych oznakowań na terenie obiektu oraz otoczenia, dróg, placów itp.,
- ujęcie w odpowiednie normy organizacyjne (zapewniające maksymalny stopień zabezpieczenia przeciwpożarowego) zasad prowadzenia prac remontowych, robót spawalniczych i prac z użyciem otwartego ognia.

5.1. Obowiązki właścicieli, zarządcy, użytkowników obiektu.

Na podstawie Ustawy o ochronie przeciwpożarowej właściciele, zarządcy, użytkownicy ponoszą odpowiedzialność za ochronę przeciwpożarową

w obiekcie i są zobowiązani w szczególności do:

- zapewnienia odpowiednich warunków ochrony przeciwpożarowej w zakresie zabezpieczenia ludzi, wymagań budowlanych i instalacyjnych,
- wyposażenia pomieszczeń w podręczny sprzęt gaśniczy i urządzenia przeciwpożarowe,
- zaznajamiania pracowników z zasadami zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz czuwania nad ich przestrzeganiem,
- wydawania zarządzeń w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego w firmie,
- znajomości warunków budowlano-technicznych budynków firmy, wyposażenia technicznego i zasad ewakuacji,
- właściwego oznakowania dróg ewakuacyjnych i zapewnienia drożności dróg ewakuacyjnych,
- przeprowadzania kontroli wewnętrznych,
- nadzoru nad prawidłowym, zgodnym z obowiązującymi przepisami, sposobem magazynowania przedmiotów towarów materiałów itp.,
- realizowania przedsięwzięć zmierzających do poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego,
- dopilnowania utrzymania czystości i porządku w pomieszczeniach i na terenie przyległym,
- zapewnienia stałej konserwacji urządzeń i instalacji elektrycznych, wentylacyjnych i ogrzewczych,
- dopilnowania, aby na drogach komunikacji stanowiących drogi ewakuacyjne nie występowały jakiegokolwiek przedmioty mogące utrudniać przejście lub spowodować zastawienie wyjść zapasowych,
- dopilnowania, aby nie były zastawiane gaśnice i urządzenia przeciwpożarowe,
- czuwania nad przestrzeganiem przez pracowników przepisów ochrony przeciwpożarowej oraz stosowanie odpowiednich sankcji w stosunku do pracowników winnych zaniedbań, w wyniku których mogłoby dojść do powstania pożaru.

5.2. Obowiązki pracowników.

Wszyscy pracownicy, bez względu na zajmowane stanowisko służbowe, obowiązani są do przestrzegania nakazów i zakazów dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczeń, a w szczególności:

- znać obowiązujące przepisy w zakresie zapobiegania pożarom i ich zwalczania, w tym także postanowienia niniejszej instrukcji oraz ściśle je przestrzegać,
- dbać o właściwy stan zabezpieczenia przeciwpożarowego na swoim

- stanowisku pracy,
 - znać lokalizację głównych wyłączników prądu elektrycznego, rozmieszczenia sprzętu gaśniczego i hydrantów dla potrzeb akcji ratowniczo-gaśniczej,
 - posiadać umiejętność użycia podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - niezwłocznie zawiadomić osoby odpowiedzialne za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego o wszelkich zauważonych uchybieniach, które mogą być bezpośrednio lub pośrednio przyczyną powstania pożaru,
 - brać udział w okresowych szkoleniach z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
 - brać udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych, podporządkowując się w tym zakresie kierującemu akcją,
 - znać zasady postępowania na wypadek powstania pożaru.
- 5.3. Zagadnienia związane z konserwacją instalacji i urządzeń.**
- Zagrożenie pożarowe ogranicza się poprzez terminowe konserwacje, przeglądy i naprawy urządzeń i instalacji będących na wyposażeniu obiektu, zgodnie z obowiązującymi przepisami i dokumentacją techniczno - ruchową.
- Użytkownik zapewni „Książkę konserwacji i przeglądów” z określeniem terminów przeglądów i sposobem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.
- Każdy wpis musi być potwierdzony podpisem Właściciela obiektu. zasady eksploatacji instalacji elektrycznych.
- Utrzymanie sieci elektroenergetycznej w należyтым stanie technicznym powinno być zapewnione przez poddawanie sieci oględzinom, przeglądom, konserwacjom i remontom oraz pomiarom i próbom eksploatacyjnym w zakresie i terminach normowanych określonych Ustawą z dnia 7 lipca 1994r. - Prawo Budowlane (Tekst jednolity Dz. U. z 2006r., Nr 156, poz. 1118).
- Obowiązujące „Prawo Budowlane” wymaga, aby właściciel lub zarządca poddawał okresowej kontroli (kontrolą objęte są również badania) instalacje elektryczne co najmniej raz na 5 lat w zakresie stanu sprawności połączeń, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień.
- 5.4. Zasady eksploatacji instalacji odgromowej.**
- Celem zapewnienia skutecznej ochrony odgromowej należy raz w roku przed okresem burzowym, nie później niż do 30 kwietnia, przeprowadzić badania instalacji.
- Powinny one obejmować:
- oględziny części naziemnej,
 - sprawdzenie ciągłości połączeń części nadziemnej,
 - sprawdzenie stanu uzziomów po ich odkopaniu.
- Jeżeli stopień skorodowania przekracza 40 % przekroju, należy wykonać nowe uzziomienie.
- Sprawdzenie to można wykonywać co 5 lat, jeżeli wyniki badań są pozytywne.
- Badania należy wykonywać zgodnie z PN -E- 05003-01:1986
 PN-E-05003-03:1989, PN-E-05003-04:1992, PN-IEC 61024-1:2001
 PN-IEC 61024-1:2001/APL:2002, PN-IEC 61024-1-2:2002
- Dokumentację urządzenia piorunochronnego stanowią metryka i protokoły

z badań.

5.5. Zasady eksploatacji instalacji gazowych oraz przewodów wentylacyjnych

Obowiązujące „Prawo Budowlane” wymaga, aby właściciel lub zarządca poddawał okresowej kontroli (kontrolą tą objęte są również badania szczelności instalacji gazowej) wyżej wymienionych instalacji co najmniej raz w roku w zakresie stanu technicznej sprawności.

Przystępując do usuwania uszkodzeń sieci (zakłóceń) należy:

- ustalić w miarę możliwości rodzaj uszkodzenia (zakłócenia) i poinformować o nim osoby dozoru w celu wydania niezbędnych decyzji,
- jeżeli to możliwe, zapewnić zasilanie odbiorników przez utworzenie zastępczego (awaryjnego) układu zasilania,
- ustalić miejsce i zakres uszkodzeń,
- dokonać naprawy lub wymiany uszkodzonych elementów,
- przywrócić normalny układ zasilania.
- w okresie od stwierdzenia zagrożenia aż do chwili usunięcia należy miejsce zagrożenia zabezpieczyć w ten sposób, aby nie zagrażało bezpieczeństwu publicznemu oraz nie powodowało powiększenia się szkód,
- w szczegółowych instrukcjach stanowiskowych poszczególnych urządzeń należy omówić sposób usuwania uszkodzeń,
- linie i instalacje elektroenergetyczne objęte lub zagrożone pożarem należy wyłączyć, palące się kable i instalacje elektryczne należy gasić za pomocą gaśnicy proszkowej lub śniegowej.

5.6. Postępowanie w razie awarii, pożaru lub innych zakłóceń w rozdzielniach.

W przypadku stwierdzenia uszkodzenia urządzenia zainstalowanego w stacji należy w pierwszej kolejności wyeliminować z pracy to urządzenie w taki sposób, aby związane z tym ograniczenia w pracy odbiorców zasilanych z tej stacji były minimalne.

W przypadku wystąpienia pożaru w stacji należy przede wszystkim wyłączyć zasilanie i zawiadomić straż pożarną, a następnie przystąpić do gaszenia ognia za pomocą gaśnic śniegowych.

W przypadku niemożliwości wyłączenia urządzeń spod napięcia, dopuszcza się gaszenie urządzeń pod napięciem, w tym celu należy użyć gaśnic śniegowych z zachowaniem odpowiedniej odległości pomiędzy wylotem dyszy gaśnicy a urządzeniem pod napięciem.

Odległość ta nie powinna być mniejsza niż:

- 1 m dla urządzenia o napięciu do 30 kV,
- 1,5 m dla urządzenia o napięciu 110 kV,
- 2,5 m dla urządzenia o napięciu do 220 kV.

6. Sposób poddawania przeglądów technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic.
- Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach, dokumentacji techniczno-ruchowej oraz instrukcjach obsługi sprzętu i urządzeń.
- Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzone w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta.
- 6.1. Sieć wodociągowa przeciwpożarowa (hydranty zewnętrzne).
- Czynności kontrolne wykonywane raz w roku:**
- przeprowadzenie oględzin zewnętrznych,
 - sprawdzenie działania zamontowanych zaworów lub zasuw; należy przeprowadzić przez kilkakrotne otwarcie i zamknięcie wszystkich zaworów lub zasuw występujących w sieci,
 - sprawdzenie miejsc podłączenia węża lub stojaka hydrantowego,
- Czynności kontrolne wykonywane co pięć lat:**
- przeprowadzenie oględzin zewnętrznych,
 - sprawdzenie działania zamontowanych zaworów lub zasuw; należy przeprowadzić przez kilkakrotne otwarcie i zamknięcie wszystkich zaworów lub zasuw występujących w sieci,
 - sprawdzenie miejsc podłączenia węża lub stojaka hydrantowego,
 - sprawdzenie wydajności wodnej sieci,
 - sprawdzenie wydajności wodnej sieci podczas jednoczesnego poboru wody,
 - sprawdzenie ciśnienia w sieci.
- 6.2. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa (hydranty wewnętrzne).
- Instalacja hydrantowa wewnętrzna składa się z następujących głównych elementów:
- sieci pierścieniowej
 - szafek hydrantów
- Podczas przeglądu i konserwacji zwraca się uwagę na:
- 1) Urządzenie nie jest zastawione, uszkodzone a elementy nie są skorodowane lub przeciekają,
 - 2) Instrukcja obsługi jest czysta i czytelna,
 - 3) Miejsce umieszczenia hydrantu jest oznakowane,
 - 4) Mocowania do ściany szafek hydrantowych są odpowiednio,
 - 5) Wypływ wody z sieci jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie miernika przepływu oraz miernika ciśnienia),
 - 6) Wąż na całej długości nie wykazuje oznak uszkodzeń, zniekształceń, zużycia ani pęknięć. Jeżeli wąż wykazuje jakieś uszkodzenia, powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na ciśnienie robocze,
 - 7) Zaciski węża są właściwie zaciśnięte,
 - 8) Zwijadło węzowe obraca się lekko w obu kierunkach,
 - 9) W przypadku wychylnego zwijadła węzowego zwijadło węzowe obraca

się łatwo,

- 10) Stan przewodów rurowych zasilających w wodę jest właściwy, szczególną uwagę zwrócić na to czy odcinki elastyczne nie wykazują oznak zużycia lub zniszczenia,
- 11) Jeżeli hydrant wyposażony jest w szafkę, czy nie nosi ona oznak uszkodzenia i czy drzwiczki szafki łatwo się otwierają,
- 12) Prądownica jest właściwego typu i czy łatwo się nią posługiwać,
- 13) Praca prowadnic węża jest prawidłowa, upewnić się, że są one właściwie i pewnie zamocowane,
- 14) Pozostawić hydrant wewnętrzny w stanie gotowym do natychmiastowego użycia,

Czynności kontrolne wykonywane codziennie:

- sprawdzenie ciśnienia wody na zasilaniu hydrantów (0,3 MPa),
- sprawdzenie ciśnienia wody w sieci hydrantowej (0,44 – 0,55 MPa),
- sprawdzenie stanu technicznego szafek hydrantowych (czy są kompletne, czy nie ma przecieków wody),

Czynności kontrolne okresowe:

- raz w miesiącu sprawdzić działanie zaworów odcinających,
- raz na kwartał sprawdzić wyrywkowo działanie hydrantów poprzez podanie wody.

6.3. Instalacja wykrywania i sygnalizacji pożaru.

Zastosowano system wykrywania i sygnalizacji pożaru oraz przekazywania alarmu pożarowego. W skład systemu wchodzi:

- centrala sygnalizacji pożaru wraz z zasilaniem stałym i awaryjnym,
- czujki pożaru na liniach dozorowych objęte ochroną całkowitą budynku,
- ręczne ostrzegacze pożarowe,
- linie dozorowe i transmisyjne oraz zasilające,
- osprzęt sterujący innymi urządzeniami i instalacjami.

Centrala sygnalizacji pożaru realizuje następujące funkcje:

- dozorowanie i odbieranie informacji o wykryciu pożaru od czujki dymu i identyfikowanie miejsca powstania pożaru,
- odbieranie informacji o załączeniu ROPu i identyfikowanie miejsca powstania pożaru,
- odbieranie informacji o otwarciu tryskacza w strefie pożarowej za pomocą czujników przepływu i identyfikowanie miejsca powstania pożaru,
- alarmowanie optyczne i akustyczne,
- podawanie sygnałów sterujących w celu otwarcia:
 - ✓ drzwi na drogach ewakuacyjnych objętych ochroną obiektu,
 - ✓ drzwi ewakuacyjne z budynku,
 - ✓ klap dymowych i okien oddymiających,
- podawanie sygnałów sterujących w celu zamknięcia:
 - ✓ klap przeciwpożarowych na przewodach wentylacyjnych i klimatyzacyjnych,
 - ✓ drzwi przeciwpożarowych (zwalnianie elektrozaczepów),
- podawanie sygnałów sterujących w celu unieruchomienia:
 - ✓ przesuwanych drzwi wyjściowych z obiektów i drzwi do szybów

- ✓ dźwigów osobowych – towarowych (po uprzednim ich ściągnięciu na parter budynku),
- ✓ chodników i schodów ruchomych.

Czynności kontrolne wykonywane co miesiąc:

- praktyczne sprawdzenie przekazania sygnału alarmowego do PSP.

Czynności kontrolne wykonywane raz do roku:

- sprawdzenie każdej czujki poprzez zadymienie jej.

6.4. Gaśnice.

Podstawowym podręcznym sprzętem gaśniczym na terenie obiektu są gaśnice proszkowe GP-6 i w niektórych pomieszczeniach związanych z instalacją elektryczną gaśnice śniegowe GS-5 oraz gaśnice śniegowe GS-2.

Czynności kontrolne wykonywane raz w miesiącu:

- stan zewnętrzny i sprawność gaśnic,
- miejsce usytuowania gaśnic,
- oznakowanie gaśnic,
- dostęp do gaśnic.

Czynności kontrolne wykonywane raz do roku:

- stan techniczny gaśnic.

6.5. Urządzenia oddymiające.

Czynności kontrolne wykonywane raz do roku:

- sprawdzenie stanu technicznego klap i okien oddymiających,
- sprawdzenie urządzeń do ryglowania klap i okien oddymiających,
- sprawdzenie stanu technicznego skrzynek alarmowych.

6.6. Dokumentowanie przeglądów i konserwacji.

Po przeglądzie i przeprowadzeniu niezbędnych pomiarów hydranty wewnętrzne powinny być oznakowane napisem „SPRAWDZONE”.

Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać trwałe zapisy o wszystkich przeglądach, kontrolach i testach.

Zapis taki powinien zawierać:

- datę (miesiąc i rok) przeglądu i testów,
- wyniki testów,
- wykaz i datę zainstalowania części zamiennych,
- dodatkowe testy do wykonania, jeśli są wymagane,
- datę (miesiąc i rok) następnego przeglądu i testu,
- wykaz wszystkich hydrantów wewnętrznych z węzłem pólstywnym.

Elementy wszystkich instalacji powinny być poddawane badaniom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z instrukcją obsługi ustaloną przez producenta, nie rzadziej niż raz w roku. Czynności konserwacyjne mogą dokonywać podmioty posiadające odpowiednie kwalifikacje.

7. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia.

Pożar jest niekontrolowanym procesem spalania w miejscu do tego nie przeznaczonym.

Pożarowi zawsze towarzyszą:

- ✓ dym zawierający toksyczne produkty spalania,
- ✓ wydzielanie ciepła,
- ✓ zmniejszenie stężenia tlenu w miejscu objętym pożarem.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Powstawanie dymu podczas pożaru stanowi największe zagrożenie dla życia i zdrowia człowieka.

Dym jest mieszaniną gazowych i stałych produktów spalania z powietrzem.

Silnie toksyczne produkty spalania znajdujące się w dymie jak np. chlor, chlorowodór, tlenek węgla, cyjanowodór powodują silne podrażnienie dróg oddechowych i powodują najczęściej zatrucie organizmu.

Większość ofiar śmiertelnych w pożarach spowodowana jest zatruciem organizmu.

Dym ponad to ogranicza widoczność i utrudnia odnalezienie drogi wyjścia, zmniejsza orientację przestrzenną, powodując upadki i potknięcia.

Dym przenosi się szybko na znaczne odległości od źródła pożaru i posiada wysoką temperaturę. W pomieszczeniach, w których powstał pożar, temperatura wzrasta średnio do ok. 800°C, a temperatura płomienia wynosi od 1200 do 1600°C.

Ciepło promieniuje na znaczne odległości, stwarzając możliwości poparzenia człowieka i zapalenia różnych materiałów.

W pomieszczeniach zamkniętych pożar powoduje zmniejszenie procentowej zawartości tlenu w powietrzu.

Normalne stężenie tlenu w powietrzu wynosi 21%, zmniejszenie ilości tlenu do 6-10% powoduje utratę przytomności, śpiączkę i uduszenie.

7.1. Alarmowanie o niebezpieczeństwie.

Każdy, kto zauważy pożar zobowiązany jest niezwłocznie:

- 1) powiadomić o pożarze osoby znajdujące się w sąsiedztwie.
 - 2) telefonicznie lub w inny dostępny sposób zawiadomić Straż Pożarną podając:
 - gdzie się pali - adres, nazwa obiektu, kondygnacja,
 - co się pali,
 - czy jest zagrożone życie ludzkie,
 - swoje imię i nazwisko oraz numer telefonu, z którego się dzwoni.
- UWAGA: Nie odkładać słuchawki telefonu do czasu uzyskania potwierdzenia zgłoszenia pożaru przez dyżurnego straży pożarnej. Po odłożeniu słuchawki chwilę odczekać, na ewentualne sprawdzenie wiarygodności zgłoszenia.***
- 3) powiadomić dyrekcję - właściciela obiektu o zaistniałym zdarzeniu.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

7.2. Zasady postępowania w przypadku powstania pożaru.

1. Równocześnie z alarmowaniem o niebezpieczeństwie należy w pierwszej kolejności ratować ludzi, których życiu zagraża niebezpieczeństwo a następnie przystąpić do gaszenia pożaru dostępnym sprzętem gaśniczym, udzielania pomocy poszkodowanym lub zagrożonym.
2. Ewakuując zagrożone mienie należy ewakuować przedmioty i materiały najbardziej wartościowe.
3. Nie należy bez koniecznej potrzeby otwierać drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozwojowi i rozprzestrzenianiu się ognia.
4. Należy usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, a w szczególności butle z gazami sprężonymi palnymi, z płynami łatwo zapalnymi, cenne maszyny, urządzenia i ważne dokumenty.

Zabrania się używania gaśnic do gaszenia palącej się na człowieku odzieży!

7.3. Zasady użycia gaśnic przenośnych.

Z uwagi na to, że w większości sprzęt gaśniczy służy do jednorazowego użycia, a czas wyładowania gaśnic jest bardzo krótki - skuteczność gaszenia zależy od umiejętnego użycia tego sprzętu.

Szczególną uwagę należy zwrócić na to, że po zdjęciu gaśnicy z wieszaka lub podniesienia z podłoża trzeba ją przenieść jak najszybciej i jak najbliżej miejsca pożaru i dopiero wtedy uruchomić.

Wcześniejsze uruchomienie spowoduje, że nim dobiegniemy do źródła ognia w tym czasie gaśnica ulegnie rozładowaniu.

Strumień środka gaśniczego będzie skuteczny, gdy będziemy nim umiejętnie operowali tak by środek gaśniczy objął palący się przedmiot, materiał.

Skuteczność gaszenia pożaru w jego początkowej fazie zależy od dobrego stanu technicznego gaśnicy, umiejętności użycia oraz czy pożar zostanie w porę zauważony.

7.4. Zakres stosowania środków gaśniczych w zależności od rodzaju pożaru.

W zależności od rodzaju spalającego się materiału i sposobu, w jaki ten materiał się spala, pożary zostały podzielone na pięć grup.

Do gaszenia poszczególnych grup pożarów należy stosować odpowiednie środki gaśnicze.

Grupy te oznaczają się dużymi literami alfabetu od A do F.

Stosowane do gaszenia ognia środki gaśnicze muszą być odpowiednie do danej grupy, w której zachodzi zjawisko spalania się, a mianowicie:

- 1) do gaszenia pożarów grupy **A** (w których występuje zjawisko spalania żarowego, np. drewna, papieru, tkanin) stosuje się gaśnice pianowe oraz proszkowe oznaczone literami ABC.
- 2) do gaszenia pożarów grupy **B** (cieczy palnych i substancji stałych topiących się np. benzyn, alkoholi, olejów, tłuszczów, lakierów) stosuje się zamiennie gaśnice, pianowe, śniegowe, proszkowe oznaczone literami BC.
- 3) do gaszenia pożarów grupy **C** (gazów palnych, np. propanu, acetyleny, gazu ziemnego) stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe, śniegowe oznaczone literą C,






4) do gaszenia pożarów grupy **D** (metali lekkich, np. magnezu, sodu, potasu, litu) stosuje się gaśnice proszkowe do tego celu przeznaczone oznaczone literą **D**,

5) do gaszenia pożarów grupy **F** (tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych)

Zasady posługiwania się poszczególnymi typami gaśnic i hydrantem omówiono w dalszej części. Przeznaczenie gaśnicy, jej wielkości oraz sposób jej użycia określony jest również na naklejonej etykiecie gaśnicy.

W związku z powyższym, standardowe wyposażenie obiektu stanowią gaśnice proszkowe i śniegowe.

7.5. Grupy pożarów. Podział materiałów palnych na grupy pożarowe

GRUPY POŻARÓW			
	A PAPIER DREWNO TKANINY		B BENZyna NAFTA OLEJE
	C ACETYLEN PROPAN BUTAN		D MAGNEZ SÓD URAN
	Pożary grupy A-D w obrębie urządzeń elektrycznych pod napięciem. Uwaga! Zamiast „E” może być napis zezwalający na gaszenie urządzeń pod napięciem		

7.6. Rodzaje i sposób obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego.

Gaśnica śniegowa przeznaczona jest do gaszenia pożarów grupy BC.

Sposób użycia: zdjąć z wieszaka lub chwycić za uchwyt, podbiec z gaśnicą do ognia, uruchomić przez wyciągnięcie zawlecзки i wciśnięcie ręką dźwigni i skierować strumień środka gaśniczego na źródło ognia,

Gaśnica proszkowa przeznaczona jest do gaszenia pożarów grupy BC, ABC lub ABCD (w zależności od wersji).

Sposób użycia: zdjąć z wieszaka lub chwycić za uchwyt, podbiec z gaśnicą do ognia, uruchomić przez wyciągnięcie zawlecзки i wciśnięcie ręką dźwigni, a następnie skierować strumień środka gaśniczego na źródło ognia,





Hydranty wewnętrzne mają zastosowanie do lokalizowania pożarów wszędzie tam, gdzie jako środek gaśniczy można stosować wodę.

Sposób użycia: otworzyć szafkę, rozwinąć odcinek węża w kierunku pożaru; odkręcić zawór hydrantu i skierować strumień wody na źródło ognia.

Miejsca usytuowania gaśnic i hydrantów wewnętrznych w budynku przedstawiono w Załącznikach .

7.7. Zakres stosowania środków gaśniczych.

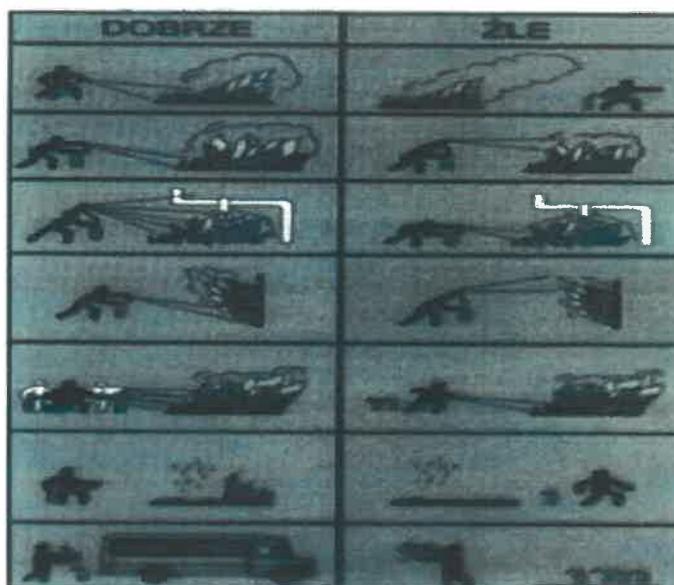
Zakres stosowania środków gaśniczych przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj materiału palnego	Palne ciała stałe (za wyjątkiem metali) np. drewno, węgiel, słoma, tekstylia, papier itp.	Ciecze palne np. benzyna, tłuszcz, lakier, olej, smoła, rozpuszczalniki itp.	Gazy palne w szczególności wydzielające się pod oddziaływaniem np. ciepła, błazen, metan, propan, gaz ziemny	Metale palne np. aluminium, potas, lit, magnez, sód i jego związki
Grupa pożaru				
Woda	■			
Woda z dodatkami	■	■		
Dzwulinek węgla		■	■	
Piana	■	■		
Proszki gaśnicze ABC	■	■	■	
Proszki gaśnicze BC		■	■	
Proszki do gaszenia pożarów metali				■

7.8. Sposób stosowania gaśnic.

Znalazłeś się jako pierwszy, w miejscu gdzie wybuchł pożar i masz do dyspozycji gaśnicę, należy:

1. Zbliżyć się do pożaru zgodnie z kierunkiem wiatru (wiatr w plecy). Środek gaśniczy skierować do źródła ognia zgodnie z kierunkiem wiatru. Gaszący nie powinien narażać się na działanie dymu i promieniowania ciepłego.
2. Pożary powierzchniowe gasić zaczynając od przodu "zawijając" Bezsensowne jest kierowanie strumienia środka gaśniczego do środka pożaru, bo powoduje to jego rozszerzanie.
3. Pożary kropli cieczy i ciec palnych spadających, gasić od góry do dołu!
4. Pożary ścian palnych, gasić od dołu do góry. Wznoszące się pionowo do góry ciepło powoduje rozprzestrzenianie się palenia materiału. Ograniczenie rozwoju pożaru do góry może być ograniczone po uprzednim ugaszeniu źródła pożaru.
5. Wystarczającą liczbę gaśnic używać jednocześnie. Ważne jest to wtedy, gdy wiemy, iż jedna gaśnica nie wystarczy do ugaszenia pożaru.
6. Uważać na wtórny zapłon. Palne pary mogą się ponownie zapalić w przypadku zetknięcia się z nagrzanymi przedmiotami.
7. Po użyciu gaśnicy nie wieszć jej na dotychczasowym stanowisku, lecz oddać do napełnienia środkiem gaśniczym.



Uruchomianie gaśnic znajdujących się w obiekcie:

Z zaworem dźwigniowym (proszkowe, śniegowe):

- 1) wyjąć zawleczkę zabezpieczającą dźwignię zaworu,
- 2) docisnąć dźwignię zaworu do uchwyty,
- 3) skierować dyszę lub prądownicę na palący się materiał.

7.9. Obsługa hydrantów.

Hydranty wewnętrzne mają zastosowanie do lokalizacji pożarów wszędzie tam gdzie jako środek gaśniczy można stosować wodę. Sposób użycia: otworzyć szafkę, rozwinąć odcinek węża w kierunku pożaru; otworzyć zawór i skierować strumień wody na źródło ognia.

PRZYKŁADOWE ZASTOSOWANIE SYMBOLI GRAFICZNYCH

KOC GAŚNICZY

W razie pożaru należy:

- unieść koc za uchwyty i wyciągnąć z futerału, zrywając plombę
 - podbiec z kocem do ognia, od strony wiatru
 - rozwinąć koc przez strzapnięcie
 - narzucić koc na palący się przedmiot
 - otulić obrzeża koca dookoła palącego się przedmiotu, oddalając w ten sposób dostęp powietrza
 - pozostawić koc aż do zupełnego wygaśnięcia ognia
- Zachować ostrożność, gdyż istnieje niebezpieczeństwo poparzenia przez ogień żrący, które wydostają się spod obrzeży koca.

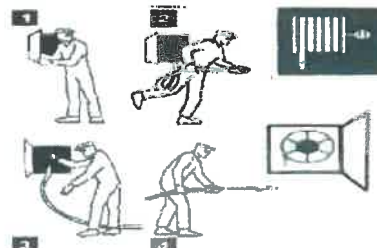


HYDRANT

W razie pożaru należy:

- otworzyć drzwiczki, zrywając plombę
 - chwycić prądownicę i podbiec z nią do ognia, rozwijając węży
 - wyrównać skrzyty i załamania węża
 - otworzyć zawór przez obrocenie ułóżka w lewo
 - strumień wody skierować w ogień
- W razie potrzeby przepchnąć węży, wycierając szpasty odłamki, pomiędzy szprógi i odciągnąć głaszczki. Przewidywać wąż należy zamknąć dopływ wody.

Hydrantu nie wolno używać do gaszenia instalacji elektrycznych pod napięciem greater niż porażaniem.



**7.1 Zalecenia
0. ogólne.**

1. **Podczas gaszenia wszystkich pożarów należy zachować wszelkie środki ostrożności.**
2. **W przypadku powstania obrażeń ciała niezwłocznie wezwać Pogotowie Ratunkowe tel. 999.**
3. W miarę możliwości zabezpieczyć mienie, dokumentację i inne wartościowe przedmioty przed pożarem i osobami postronnymi.
4. Osoby postronne korzystające z obiektu powinny zachować spokój i podporządkować się osobom kierującym ewakuacją.
5. Do czasu przybycia jednostek ratowniczo-gaśniczych akcją kieruje dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.
6. Po przybyciu jednostek ratowniczo-gaśniczych kierowanie akcją przejmuje dowódca przybyłej jednostki PSP, który ma prawo żądania niezwłocznej pomocy od pracowników Manufaktury.
7. Pracownicy Pałacu Prymasowskiego zobowiązani są:
 - ✓ udostępnić dokumentację technologiczną i budowlaną,
 - ✓ udostępnić pomieszczenie dla sztabu akcji ratowniczo - gaśniczej,
 - ✓ wykonywać polecenia kierującego akcją,
 - ✓ udzielać niezbędnych informacji dla kierującego akcją.

**8. Zasady
zabezpieczania
prac
niebezpiecznych
pod
względem
pożarowym.**

Prace niebezpieczne pożarowo to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednio niebezpieczeństwo pożaru lub wybuchu.

Prace niebezpieczne pożarowo, nie przewidziane Instrukcją technologiczną lub prowadzone poza wyznaczonym na stałe do tego celu miejscem, jak prace remontowo - budowlane związane z użyciem otwartego ognia, prowadzone wewnątrz obiektów, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także wszelkie prace remontowo-budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

Podczas normalnej eksploatacji obiektu nie przewiduje się wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych.

Mogą one wystąpić jedynie podczas prac naprawczych i w związku z ewentualnymi awariami technicznymi.

Najczęściej prowadzone prace pożarowo niebezpieczne, to:

- 1) wszelkie prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie się materiałów, np.:
 - spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
 - podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów,
 - podgrzewanie lepiku, smoły, itp.,
 - rozniecanie ognisk,
- 2) wszelkie prace związane ze stosowaniem cieczy gazów i pyłów, przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe, np.:
 - przygotowanie do stosowania gazów, cieczy i pyłów,
 - stosowanie cieczy do malowania, lakierowania, klejenia, mycia,
 - usuwanie pozostałości tych substancji ze stanowisk pracy.

Do przestrzegania postanowień Instrukcji zobowiązani są wszyscy pracownicy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych oraz pracownicy nadzorujący przebieg tych prac.

8.1. Zasady organizacyjne ustalania zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pożarowo.

1. Prace pożarowo niebezpieczne mogą być wykonywane na terenie firmy, pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przez i w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.
2. Wymagania, o których mowa poniżej ustalane są komisyjnie, każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia niniejszej Instrukcji oraz przepisy szczegółowe. Wzór protokołu zabezpieczenia pożarowego prac pożarowo niebezpiecznych przedstawia Załącznik .
3. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo komisja zobowiązana jest:
 - 1) ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane,
 - 2) ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
 - 3) wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy.

8.2. Warunki rozpoczęcia prac niebezpiecznych pożarowo.

4. **Rozpoczęcie prac niebezpiecznych pożarowo** może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu przez wykonawcę pisemnego zezwolenia na ich przeprowadzenie. Wzór zezwolenia na wykonywanie prac pożarowo niebezpiecznych przedstawia Załącznik .

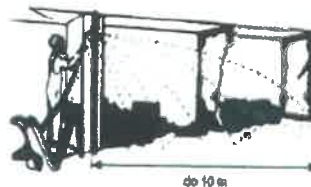
OCENA ZAGROŻENIA POŻAROWEGO I WYBUCHOWEGO W ZAKŁADACH

Prace niebezpieczne pożarowo

Prace, które mogą spowodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo należy:

- ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane,
- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzenienia się pożaru lub wybuchu,
- wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy,
- używać wymagane zezwolenie zgodnie z załączonym regulaminem.



Copyright © 1999 by Wydawnictwo Silesia

8.3. Zasady wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo.

Przy wykonywaniu prac należy przestrzegać następujących zasad:

- 1) Niedopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo, jak np.: spawanie, cięcie mechaniczne lub szlifowanie powodujące iskrzenie, itp. w pomieszczeniach, w których (lub sąsiadujących z nimi) wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych, polegające w szczególności na:
 - klejeniu, malowaniu lub myciu z zastosowaniem rozcieńczalników łatwo zapalnych,
 - szlifowaniu powierzchni wykonanych z materiałów palnych,
 - zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzeniu robót wykończeniowych przy zastosowaniu materiałów palnych,
 - montowaniu wyposażenia wewnątrz wykonanego z materiałów palnych.

- 2) Przygotowanie pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:
 - oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń;
 - odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych i niepalnych w opakowaniach palnych;
 - zabezpieczeniu przed działaniem np. odprysków spawalniczych materiałów palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi, itp.;
 - sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń;
 - uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac;
 - zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych oraz instalacyjnych z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia powodowanego pracami niebezpiecznymi pożarowo;
 - sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac lub w pomieszczeniach sąsiednich nie prowadzono w ostatnim czasie prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwo zapalnych;
 - przygotowaniu w miejscu dokonywania prac m.in.:
 - ✓ napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki np. drutu spawalniczego, elektrod, itp.
 - ✓ materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac;
 - ✓ niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac oraz podręcznego sprzętu gaśniczego;
 - ✓ zapewnieniu stałej drożności wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.

- 3) Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo z użyciem cieczy gazów i pyłów mogących tworzyć

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad:

- dążyć do zmniejszenia lub eliminacji stref zagrożonych wybuchem poprzez wentylowanie (mechaniczne, grawitacyjne) lub przewietrzanie pomieszczeń;
 - na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze, gazy i pyły palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac, z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy;
 - zapas substancji znajdującej się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych (lub innych dopuszczonych), szczelnych opakowaniach;
 - pozostawianie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione;
 - po zakończeniu prac wszystkie naczynia, wanny i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe;
 - ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach, stanowiskach, w przewodach wentylacyjnych i na podłożu;
 - rozpoczęcie pracy w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, może nastąpić wyłącznie po uprzednim pomiarze stężeń par cieczy lub gazów w pomieszczeniu i stwierdzeniu nie przekroczenia stężenia równego 10 % ich dolnej granicy wybuchowości.
- 4) Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo należy wyposażać w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości i rodzaj umożliwiający likwidację wszystkich źródeł pożaru.
- 5) Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo, w budynku, pomieszczeniach oraz w pomieszczeniach sąsiednich należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemontowany odłączony od źródeł zasilania i należycie zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Kontrolę taką należy ponowić po upływie 2 i 4 godzin, a w razie konieczności po 8 godzinach, licząc od czasu zakończenia prac niebezpiecznych pożarowo.
- 6) Prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, zaś sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.
- 7) Butle z gazami sprężonymi mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem. Obowiązki osób dozoru przebieg prac niebezpiecznych pożarowo.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo nie zainicjowano pożaru,

- 12) wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności niebezpiecznych pożarowo.

W zakresie prac malarskich, impregnacyjnych, izolacyjnych i dekarских:

- 1) zabrania się podgrzewania mas bitumicznych na dachach budynków i w pomieszczeniach,
- 2) kotły do podgrzewania powinny mieć pokrywy i być wypełnione najwyżej w 3/4 ich objętości,
- 3) mieszanie asfaltu z benzyną powinno odbywać się w odległości nie mniejszej niż 50 m od źródła ognia przy użyciu wyłącznie drewnianych mieszadeł, zabrania się przy tym wlewania benzyny do asfaltu,
- 4) podgrzewanie lepiku powinno być dokonane w naczyniach wstawionych do wody.

Rozgrzewanie smoły lub lepiku musi się odbywać w odległości minimum 5 metrów od budynku, w pojemniku posiadającym pokrywę. W pobliżu rozgrzewania lepiku, lub smoły należy przygotować suchy piasek i łopatę do ewentualnego ugaszenia ogniska lub palących się materiałów rozgrzewanych.

Zabrania się rozgrzewania lepiku na dachu obiektów.

W zakresie wykonywania prac malarskich w pomieszczeniach zamkniętych, zezwala się na stosowanie cieczy łatwo palnych i rozpuszczalników pod warunkiem odpowiednio intensywnej wymiany powietrza, należy jednak:

- 1) usunąć wszystkie otwarte źródła ognia na odległość 30 m od pomieszczeń,
- 2) wprowadzić absolutny zakaz palenia w rejonie prac,
- 3) wyłączyć instalację elektryczną, a w razie potrzeby stosować światło elektryczne w oprawie przeciwwybuchowej, połączone przewodem z punktem zasilania poza częścią budynku, w którym są prowadzone prace,
- 4) używać obuwia nie powodującego iskrzenia,
- 5) nie rzucać narzędzi stalowych.

9. Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi.

Właściciel lub zarządca obiektu zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób, będących jej stałymi użytkownikami, powinien co najmniej raz na dwa lata przeprowadzić praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji .

Właściciel lub zarządca obiektu powinien powiadomić komendanta miejskiego Państwowej Straży Pożarnej m. st. Warszawy o terminie przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

ewakuacji nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

KARTA

PRAKTYCZNEGO SPRAWDZENIA ORGANIZACJI I WARUNKÓW EWAKUACJI

(wypełnia się do każdego ćwiczenia)

Realizując postanowienia Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego zarządzam:

1. Przeprowadzenie praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji w budynku Pałac Prymasowski w Warszawie ul. Senatorska 13/15 dnu.....od godz.
2. Powołuję na kierownika ćwiczeń Pana/Panią..... i zobowiązuję do przygotowania niezbędnej dokumentacji łącznie z wyznaczeniem miejsca dla osób ewakuowanych oraz sprawnego ich przeprowadzenia
3. Zobowiązuję wszystkich użytkowników obiektu do uczestnictwa w ćwiczeniach i podporządkowania się poleceniom wydawanym przez kierownika ćwiczeń.

CEL ĆWICZEŃ

1. Sprawdzenie znajomości zasad postępowania użytkowników w przypadku zarządzenia ewakuacji,
2. Sprawdzenie sprawności ewakuacji.
3. Sprawdzenie prawidłowości postępowania służb odpowiedzialnych za bezpieczne funkcjonowanie obiektu..

Na terenie obiektu sygnałami zobowiązującymi do opuszczenia budynku są:

- ogłoszenie ewakuacji przez dźwiękowy system ostrzegawczy,
- ogłoszenie ewakuacji głosem przez wyznaczonych pracowników, straż pożarną lub policję,
- ogłoszenie ewakuacji drogą telefoniczną.

Wnioski i zalecenia wynikające z przeprowadzonych ćwiczeń:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Pałac Prymasowski ul. Senatorska 13/15 Warszawa

10. Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej Instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24.08.1991 r. art. 4 ust.1 pkt. 6 zobowiązuje dyrektorów, kierowników (właścicieli) obiektów do zaznajomienia pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz zapewnieniem nadzoru nad ich przestrzeganiem.

Podobnie Kodeks pracy w art. 224 § 2 zobowiązuje pracodawcę do przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, którego częścią składową są zagadnienia związane z ochroną przeciwpożarową.

W wyniku przeprowadzonego przeszkolenia pracownik powinien znać:

- 1) przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów, ze szczególnym uwzględnieniem własnego stanowiska pracy,
- 2) przepisy i instrukcje przeciwpożarowe obowiązujące w obiekcie Pałac Prymasowski oraz obowiązki, jakie one nakładają na pracowników,
- 3) zasady postępowania na wypadek pożaru, sposoby jego ograniczania i zwalczania,
- 4) zasady, sposoby i środki alarmowania ludzi na wypadek pożaru,
- 5) zasady użycia i działania podręcznego sprzętu gaśniczego, oraz jego rozmieszczenie w obiekcie,
- 6) drogi i zasady ewakuacji ludzi i mienia z obiektu.

Zgodnie z przepisami wyróżnia się dwa rodzaje szkoleń w zakresie ochrony przeciwpożarowej (mogą wchodzić w zakres szkolenia BHP):

- 1) szkolenie wstępne, przeprowadzane przed podjęciem pracy na danym stanowisku i polega na zapoznaniu pracownika z treścią „Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego”. Pracownicy podpisują oświadczenia o zapoznaniu się i zobowiązaniu do przestrzegania przepisów, które przechowuje się w ich aktach osobowych,
- 2) szkolenie okresowe (pierwsze) przeprowadzane w okresie 12 m-cy od rozpoczęcia pracy na danym stanowisku pracy. Szkolenie to powtarza się w określonych przepisami czasookresach lub częściej, jeżeli:
 - wprowadzono nowe urządzenia techniczne zwiększające zagrożenie pożarowe,
 - wprowadzono istotne zmiany w zabezpieczeniu przeciwpożarowym obiektu,
 - pracownicy wykazują niski stopień znajomości przepisów i zasad bezpieczeństwa pożarowego.

Szkolenie wstępne przeprowadza pracownik wyznaczony przez kierownictwo firmy np. pracownik zajmujący się zagadnieniami ppoż. i bhp, natomiast szkolenie podstawowe powinna przeprowadzić osoba posiadająca odpowiednie kwalifikacje pożarnicze.

Uczestnik szkolenia po zdany egzaminie podpisuje oświadczenie o uczestnictwie w szkoleniu, które należy dołączyć do jego akt personalnych.

Dokumentację bieżącą i ewidencję związaną ze szkoleniem przeciwpożarowym pracowników firmy prowadzi pracownik odpowiedzialny za sprawę przeciwpożarowe.

Szczegółowe czasookresy szkoleń na poszczególnych stanowiskach i ich zakresy tematyczne reguluje rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad szkolenia w

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2004r. nr 180 poz. 1860).

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24.08.1991 r. w art. 4 zobowiązuje dyrekcję (właścicieli) zakładów pracy do zaznajomienia pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz Kodeksem Pracy.

11. Podstawy prawne:

1. Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24.08.1991r. (Dz. U. Nr 81 poz.351 z 1991r. z późniejszymi zmianami, tekst jednolity: Dz. U. 2002 r. Nr 147 poz. 1229).
2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07.Czerwca 2010 w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109/2010, poz. 719).
3. Ustawa z dnia 07.07.1994r. - Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89 poz.414 z 1994r. ze zmianami, tekst jednolity: Dz. U. 2003r. Nr 207 poz. 2016).
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75 poz. 690 z późniejszymi zmianami).
5. Ustawa z dnia 06.06.1997r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88 poz. 553 z 1997r. z późn. zm.).
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 Lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124/2009, poz. 1030).
7. Polskie Normy:
 - 1) **PN-92/N-01256/01** „Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa”.
 - 2) **PN-92/N-01256/02** „Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja”.
 - 3) **PN-97/N-01256/04** „Znaki bezpieczeństwa. Techniczne Środki Przeciwpożarowe”.